

Klas op de kop

“Onderwijs zou véél vernieuwender moeten zijn, er is zoveel beweging op dit moment, er zijn zoveel mogelijkheden. Al die nieuwe tools zijn het waard om te onderzoeken en uit te proberen. En als het dan werkt in de les is dat erg leuk!” Aan het woord zijn Arnoud Kuijpers en Rutger Cornelissen, twee jonge docenten Nederlands op het Candeia College, die daar flipping the classroom hebben geïntroduceerd.

Foto: Guus Madern

“Flipping bestaat al veel langer hoor, wij hebben het niet uitgevonden”, zeggen Rutger en Arnoud (resp. vijf en bijna twee jaar docent in de bovenbouw van het Candeia). Maar ze zijn er wel erg door gegrepen en steken veel energie in de toepassing ervan. Flipping komt in een notendop hierop neer: mogelijk maken dat leerlingen via filmpjes thuis de lesstof kunnen bestuderen, zodat je in de klas tijd en ruimte overhoudt voor verdieping en differentiatie.

Examenvideo's

Vorig schooljaar zijn ze ermee begonnen, een paar weken voor het eindexamen. Ze zetten een paar eindexamenvideo's op Youtube, die eruitzien als ingesproken Powerpointpresentaties. “Daarin behandelden we onderdelen van het vorige examen, stap voor stap, en legden uit hoe je tot de juiste antwoorden komt. Met spontane reacties van leerlingen (bijvoorbeeld ‘de uitleg is te langzaam’) konden we het aanbod verbeteren”, vertelt Rutger. Het filmpje met het examen 2012 ‘Tekst met vragen’ was in no time bijna 10.000 keer bekeken. “Een bewijs dat niet alleen onze eigen leerlingen geïnteresseerd waren”, aldus Arnoud. Het succes stimuleerde het tweetal tot uitbereiding van deze activiteit. Ook dit jaar heeft Rutger weer recente examenfilmpjes op Youtube gezet, terwijl Arnoud veel instructiefilmpjes heeft gemaakt over de basisstof, bijvoorbeeld spellen of ontleden. “Daar is hij echt een kei in, de beste”, vindt Rutger.

Verwerking

Maar eigenlijk gaat het niet om die filmpjes, waarschuwt Arnoud. “Belangrijk is dat je in de les hoogwaardig met verwerking van de stof bezig bent. Bijvoorbeeld met extra uitleg, het maken van

opdrachten, mindmaps of andere werkvormen. De video's zijn ondersteunend.” Maar om in de les ‘hoogwaardig’ mee te kunnen draaien moeten leerlingen de video's eigenlijk wel bekeken hebben. Hoe check je dat? Rutger: “Daar bestaat een tool voor: een quiz met vragen die de leerlingen moeten beantwoorden.” “Je kunt ze ook vragen om thuis aantekeningen bij de video te maken”, vult Arnoud aan. En checken of dat gebeurd is. “Maar het is waar, sommige leerlingen of klassen moet je wel een beetje pushen om er daadwerkelijk naar te kijken.” Trouwens: in de klas naar de korte filmpjes kijken kan ook. Rutger: “Er zijn heel veel clichés over flipping, zoals: ‘je draait het gewoon om, uitleg thuis en huiswerk in de klas’. Maar zo eenduidig is het niet. Je bent steeds bezig om na te denken over hoe het beter kan, er is niet één manier. En je kunt en moet ook niet altijd alles flippen, juist afwisseling in de les is belangrijk.”

Rutger (l) en Arnoud

Opbrengst

Al met al is het geven van instructie met behulp van zelfgemaakte video's een tijdrovende zaak. Maar Arnoud en Rutger zijn overtuigd van de noodzaak en de grote opbrengst van dit soort vernieuwingen. "Onderwijs zou véél innovatiever moeten zijn", betoogt Arnoud. Er is zóveel mogelijk op dit moment. Wij willen die nieuwe tools onderzoeken en uitproberen. Video's zijn de toekomst, dat zie je overal, onze cultuur wordt steeds visueler en film is een heel toegankelijk medium geworden." Rutger: "Over een tijdje zijn alle docenten aan het flippen. En waarschijnlijk zullen uitgeverijen het stokje overnemen en ook lesmateriaal op die manier aanbieden. Het past in de trend van lesmateriaal op maat. Niet lineair, en inspelend op de leefwereld van kinderen."

En wat vinden die zelf? "De meesten zijn enthousiast. Anders dan in de klas, ga je jezelf niet herhalen

op een video. En ze kunnen de uitleg ook nog eens nakijken." Ook veel ouders zagen het wel zitten, zo bleek op een ouderavond. "Één ouder zag als nadeel dat er geen ruimte zou zijn om klassikaal vragen te stellen. Maar dat kun je ondervangen door de les te starten met een vragenrondje." Rutger is bezig met een onderzoekje naar het resultaat van *flipping*. "Wat ik nu vast kan zeggen is dat het effect op onszelf als docent in ieder geval heel positief is: het komt er namelijk op neer dat je meer je best doet voor de klas."

Powerpoint of Prezi

Arnoud en Rutger maken hun filmpjes zelf. Over spellen, stijlfiguren, argumenteren, en binnenkort ook over schrijven. Zelf doen is echter geen must. "Allerlei docenten zetten filmpjes op Youtube of op verzamelsites als huiswerk.tv Je hoeft het wiel niet uit te vinden, al is dat wel erg leuk. Leerlingen vinden het ook fijn om de stem van hun eigen docent horen." Hoe je het doet, zo'n video maken? "Meestal begin je toch met een uitgeschreven script dat je vervolgens inspreekt bij een Powerpoint of een Prezi. En dan zet je er een muziekje bij of je voegt een (grappig) filmpje toe, of andere elementen om het aantrekkelijk te maken." Er zijn meer docenten op het Candea en ook op andere Quadraam-scholen, zoals het Liemers College, die *flipping* toepassen. En via het VOC heeft het tweetal er al tweemaal een workshop

'Het komt erop neer dat je meer je best doet voor de klas'

over gegeven. Wat vraagt de methode van docenten die ook op deze manier willen vernieuwen? "Durf om de controle los te laten in het klaslokaal. De ogenschijnlijke chaos die dan ontstaat is een productieve chaos, misschien minder overzichtelijk, maar wel met een heel goede werksfeer." □

Op <http://liemerscollege.wordpress.com/flipping-the-classroom/> is o.a. de prezi van Rutger en Arnoud 'Flipping the classroom' te zien.